

#català947

La llengua catalana als municipis
de Catalunya

Santa Coloma de Gramenet

Coneixements i usos lingüístics

PRESENTACIÓ

Conèixer la realitat dels usos lingüístics dels ciutadans és a la base de tota política lingüística, de l'articulació de les accions específiques per oferir condicions més adequades perquè els ciutadans puguin aprendre la llengua i optar per usar-la en totes les situacions, amb naturalitat i facilitat.

La política lingüística ha estat de sempre un terreny de consens entre el Govern i els ens locals des de la restauració de la Generalitat de Catalunya i les corporacions democràtiques. Fruit d'aquesta sinergia, molts municipis de Catalunya es van proveir, amb el suport de la Generalitat, al llarg dels anys vuitanta del segle XX, de serveis de català per oferir cursos als ciutadans. Aquesta col·laboració va conduir a la creació del Consorci per a la Normalització Lingüística l'any 1989. En el cas de l'aranès, aquest procés es duu a terme amb la col·laboració de les institucions de la Vall d'Aran. Les polítiques per promoure una llengua són més efectives si compten amb la cooperació dels àmbits diversos de la gestió pública i cívica, com ara els centres educatius, les entitats i organitzacions, els serveis d'atenció social o els mitjans de comunicació de titularitat pública.

Amb la voluntat de reforçar aquesta cooperació, la Direcció General de Política Lingüística ha realitzat el projecte [#Català947. La llengua catalana als municipis de Catalunya](#), per oferir, amb una actualització anual, les dades de què es disposen sobre els coneixements i els usos lingüístics dels ciutadans de tots els municipis de Catalunya, amb les dades demogràfiques de població que ajuden a entendre la situació de les llengües. Totes aquestes dades s'ofereixen sovint acompanyades de les que corresponen a la comarca o a l'àmbit territorial on pertany el municipi per tal de donar una informació més completa. Les dades provenen de la darrera actualització de fonts oficials, com ara el padró municipal d'habitants, el cens lingüístic, l'Enquesta d'usos lingüístics de la població realitzada per l'Idescat i la Direcció General de Política Lingüística, l'activitat del Consorci per a la Normalització Lingüística, la plataforma d'aprenentatge en línia Parla.cat i les proves per a l'obtenció de certificats de català i el projecte Ofercat d'usos lingüístics al comerç.

El món i el país han canviat molt. A Catalunya, cal mantenir i reforçar la implicació i l'acció del Govern amb totes les administracions i amb els sectors culturals i econòmics per garantir la igualtat d'opcions de tots els ciutadans i per incrementar la presència pública de les llengües al territori que li és propi. Que les dades que oferim ens siguin un estímul per progressar conjuntament cap a la plenitud de la llengua catalana a la qual ha d'aspirar una societat democràtica com la catalana.

Ester Franquesa i Bonet
Directora general de Política Lingüística

ÍNDEX

1. Introducció	5
2. Demografia	6
2.1 Evolució de la població.....	7
2.2. Lloc de naixement i edat de la població	8
3. Coneixements de català.....	10
4. Els usos lingüístics	15
4.1. Les llengües de la població	15
4.2. Graus d'ús de la llengua catalana	16
5. Aprenentatge de català de la població adulta. Consorci per la Normalització Lingüística ...	17
5.1. Evolució de les inscripcions.....	18
5.2. Inscripcions segons el nivell	19
5.3. Inscripcions segons l'origen	20
5.4. Parla.cat	22
5.5. Voluntariat per la Llengua	22
6. Oferta de català al comerç	23
Fonts:.....	27

1. Introducció

Aquest document ofereix dades sobre la situació sociolingüística de Santa Coloma de Gramenet. Les dades ens acosten als coneixements i els usos lingüístics de la població i s'acompanyen de dades demogràfiques que ajuden a explicar la situació de les llengües a la localitat.

La informació que es presenta procedeix de diverses fonts estadístiques que permeten una informació àmplia del coneixement de les diferents situacions sociolingüístiques que hi ha a Catalunya. Sempre que la font d'informació ho permet, les dades corresponen específicament a Santa Coloma de Gramenet. Quan no hi ha disponible informació corresponent estrictament al municipi, mostrem resultats de la comarca (el Barcelonès) o de l'àmbit territorial al qual pertany (el Barcelonès Nord).

2. Demografia

La situació demogràfica té un impacte clar en els coneixements i usos lingüístics dels ciutadans i, per tant, és necessari tenir-la en compte per definir polítiques i accions concretes. A Catalunya els moviments migratoris han configurat una composició demogràfica amb molta població d'orígens diversos. La procedència o el moment en què s'arriba a Catalunya pot ser rellevant per als coneixements i els usos lingüístics de la població, també perquè la situació jurídica del català i el seu aprenentatge en l'ensenyament obligatori han evolucionat.

En aquest informe, en primer lloc, mostrem el nombre d'habitants de Santa Coloma de Gramenet i hi indiquem on han nascut, l'edat que tenen i com aquestes dades han canviat els darrers anys. En segon lloc, comparem aquesta informació amb la que correspon a les dades comarcals i al conjunt de Catalunya, de manera que s'observa si les dinàmiques són específiques del municipi i si són semblants o no a la mitjana de la resta de territoris.

La font estadística fonamental és el padró municipal d'habitants, el registre de dades personals regulat per la Llei de bases de règim local i la Llei de protecció de dades, en què consten els veïns i les veïnes d'un municipi, la qual cosa constitueix una prova de la seva residència. Cada ajuntament s'encarrega de la creació, la gestió i el manteniment del seu padró.

L'any 1996 va entrar en funcionament el sistema de gestió contínua i informatitzada dels padrons municipals, coordinat per l'Institut Nacional d'Estadística (INE). A partir del 1998 s'obtenen xifres de població l'1 de gener de cada any, que es declaren oficials a finals d'any. L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) elabora una explotació estadística del padró, que es pot consultar al seu web.

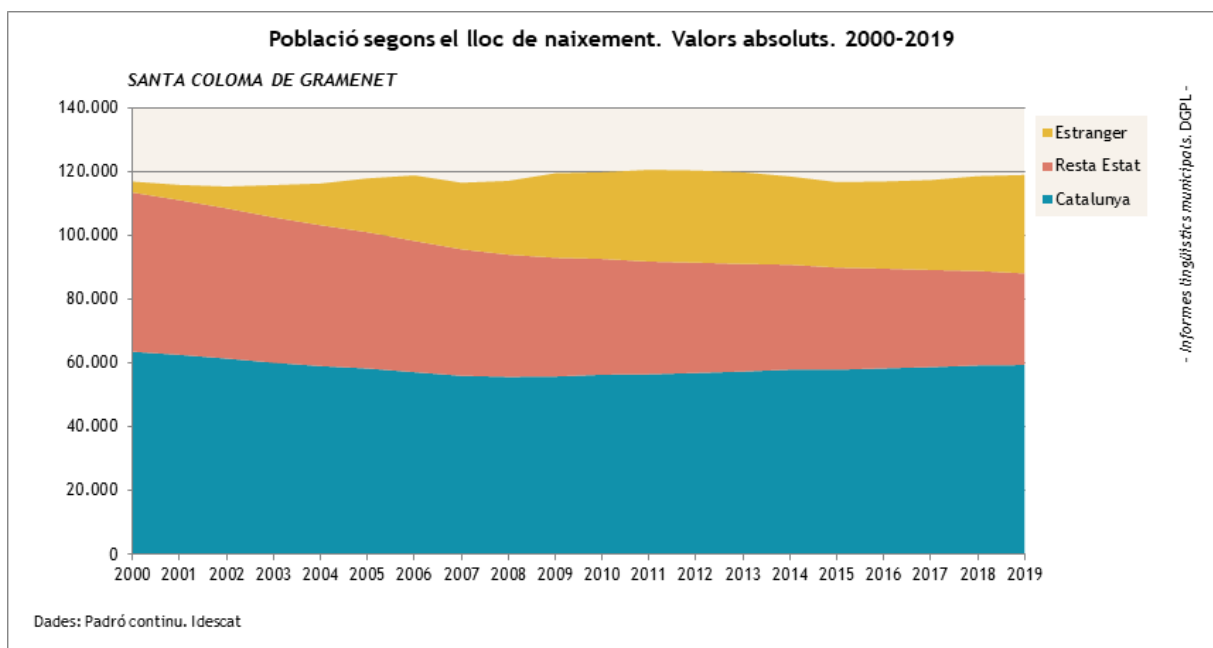

2.1 Evolució de la població

A continuació descrivim l'evolució de la població total del municipi de Santa Coloma de Gramenet des del 2000 segons el lloc de naixement.

El 2019, la població total de Santa Coloma de Gramenet és de 119.215 habitants. D'aquests, 59.550 han nascut a Catalunya, 28.747 han nascut a la resta de l'Estat espanyol i 30.918 han nascut a l'estranger.

Hi ha hagut un augment de població, des de l'any 2000, de 2.088 habitants (1,8 %). El nombre de persones nascudes a l'estranger ha augmentat en 27.455 (792,8 %).

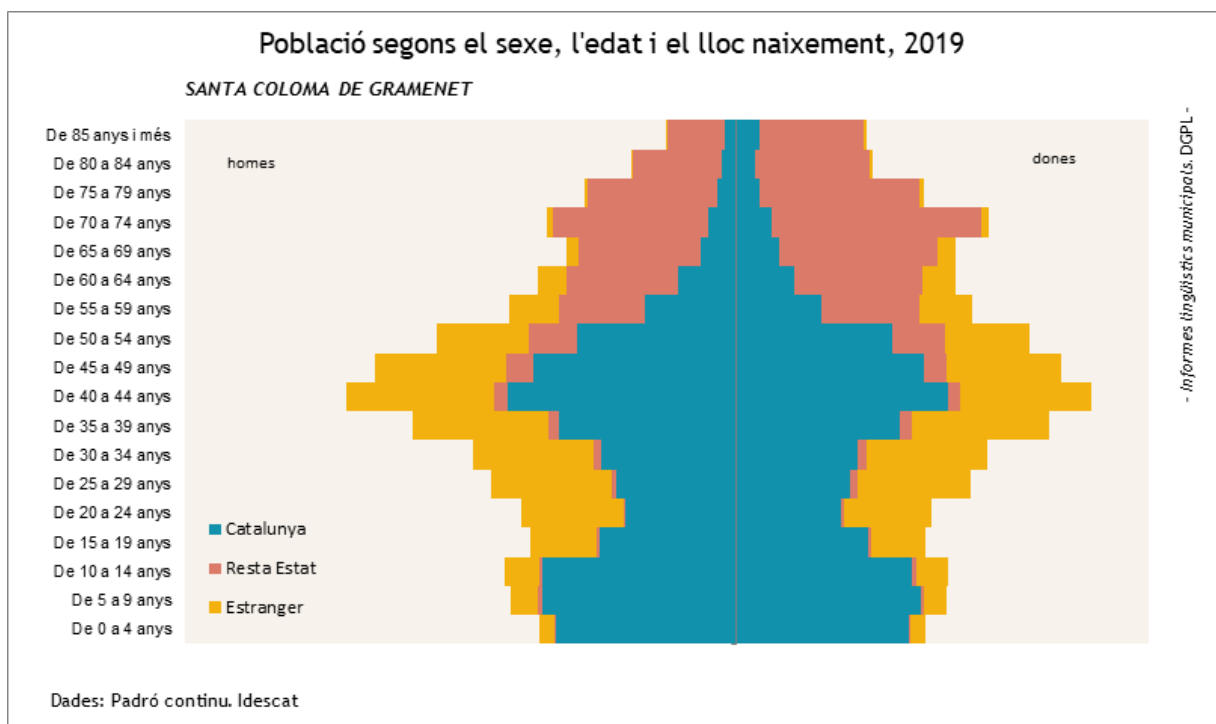

2.2. Lloc de naixement i edat de la població

En el gràfic següent observem la distribució de la població del municipi segons el sexe, l'edat i el lloc de naixement. La piràmide de població per lloc de naixement mostra la població nascuda a Catalunya, la nascuda a la resta de l'Estat i a l'estranger i com aquesta es distribueix segons l'edat i el sexe.

El percentatge de dones del municipi és del 50,6 %. El 19,6 % són persones que tenen 65 o més anys. La màxima aflluència migratòria de les persones nascudes a l'estranger correspon a les franges d'edat de 30 a 54 anys.

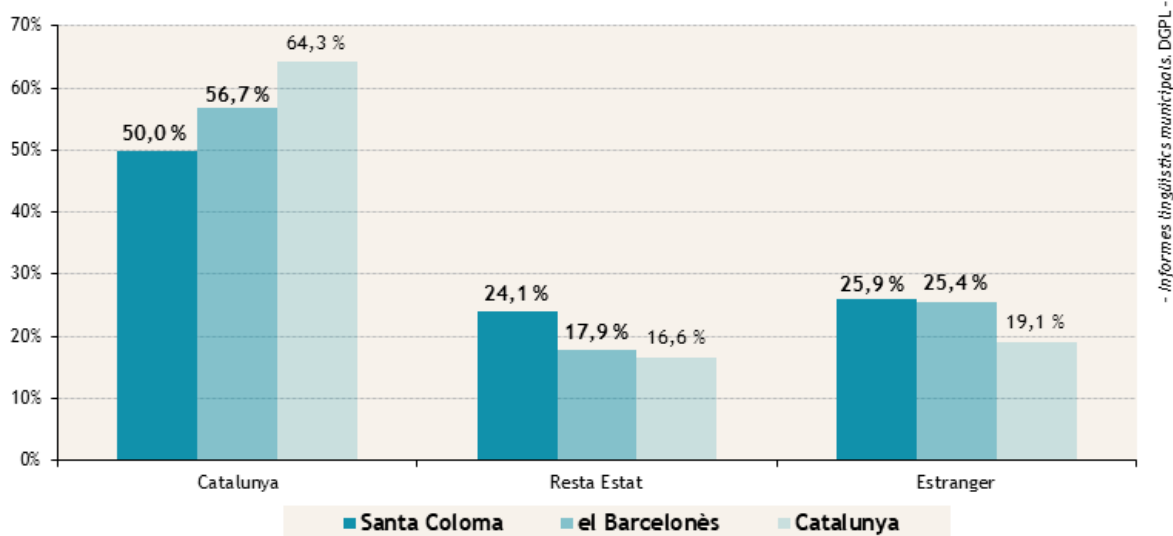

El gràfic de població segons el lloc de naixement mostra les dades de l'origen de la població del municipi comparades amb les de la comarca i el conjunt de Catalunya.

Santa Coloma de Gramenet es caracteritza per tenir un percentatge de nascuts a l'estranger similar a la seva comarca i més alt que el global de Catalunya.

En relació amb la gent nascuda a la resta de l'Estat té un percentatge més alt que la seva comarca i el del conjunt de Catalunya.

Població segons el lloc de naixement, 2019

Dades: Padró continu. Idescat

3. Coneixements de català

A l'apartat dedicat als coneixements lingüístics de la població indiquem el percentatge de població que té la capacitat d'entendre, parlar, llegir o escriure en una determinada llengua. Aquesta informació prové principalment del Cens de població i habitatges i de l'Enquesta d'usos lingüístics de la població.

El Cens de població i habitatges és l'operació estadística duta a terme per l'INE que, amb periodicitat decennal (la darrera onada és del 2011), proporciona el recompte de la població de dos anys i més que resideix al territori i la distribució geogràfica. També proporciona informació sobre les principals característiques demogràfiques i socials de la població i de les llars i famílies. Ofereix la informació a escala municipal (incloent-hi seccions censals i districtes), comarcal, àmbits del Pla territorial, províncies i el global de Catalunya. L'any 2011 el Cens es va fer amb un mètode innovador, que consistia a combinar la informació aportada pels registres administratius amb una enquesta per mostreig.

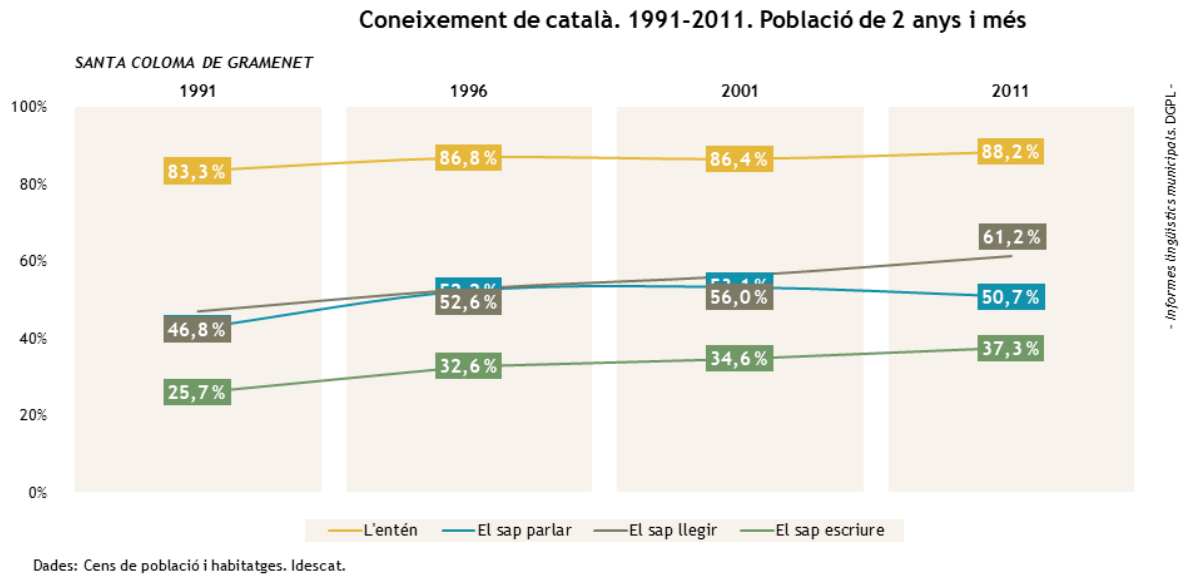
L'Enquesta d'usos lingüístics de la població (EULP) és l'estadística quinquennal sobre els usos del català i altres llengües de la població de Catalunya. És una activitat estadística oficial integrada en els Plans estadístics de Catalunya, desenvolupada conjuntament per la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura i l'Idescat. Els objectius principals són conèixer amb profunditat la identificació lingüística, els coneixements de llengües (català, castellà, anglès i francès i occità o aranès a la Vall d'Aran), els usos lingüístics als espais de relació personal i les actituds i opinions sobre el català de la població de 15 anys i més.

L'última edició de l'EULP, de l'any 2018, té una mostra de 9.000 persones distribuïdes per tot el territori i ofereix resultats per àmbits territorials i, en alguns casos, comarcals. Té significació estadística en vuit zones en l'àmbit metropolità (Barcelona, l'Hospitalet, Barcelonès Nord, Baix Llobregat Nord, Baix Llobregat Sud, Vallès Occidental, Vallès Oriental i Maresme) i la resta dels set àmbits territorials (comarques gironines, Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre, Ponent, comarques centrals, Alt Pirineu i Aran i el Penedès), a més d'una mostra específica per a la comarca de l'Aran.

A Catalunya el Cens incorpora des del 1991 una pregunta sobre el coneixement del català de la població de dos anys i més.

El 2011, 43.264 persones saben escriure en català, 71.003 el saben llegir, 58.814 el saben parlar i 102.417 l'entenen.

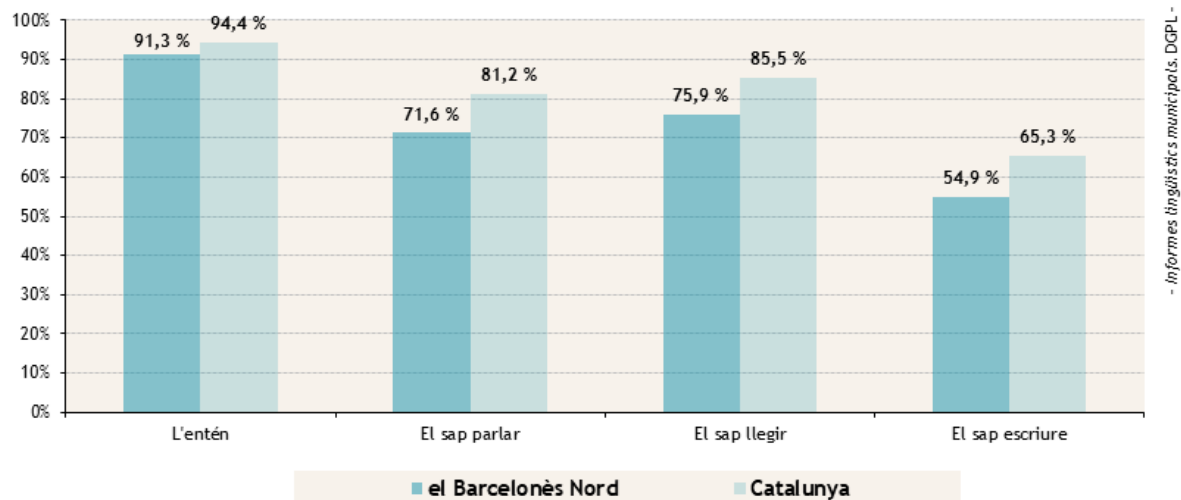
A continuació mostrem les dades de coneixements de català de la darrera onada de l'EULP del 2018 comparades amb les que són globals de Catalunya. Cal recordar que es refereixen a població adulta de 15 anys i més.

A Catalunya, 4.170.500 persones saben escriure en català, 5.463.100 el saben llegir, 5.187.100 el saben parlar i 6.028.000 l'entenen.

Al Barcelonès Nord, 169.700 persones saben escriure en català, 234.500 el saben llegir, 221.100 el saben parlar i 281.900 l'entenen.

El percentatge de persones que dominen cada habilitat a l'àmbit territorial del Barcelonès Nord és inferior al percentatge a nivell de Catalunya en totes les categories.

Coneixements de català de l'àmbit territorial i Catalunya, 2018

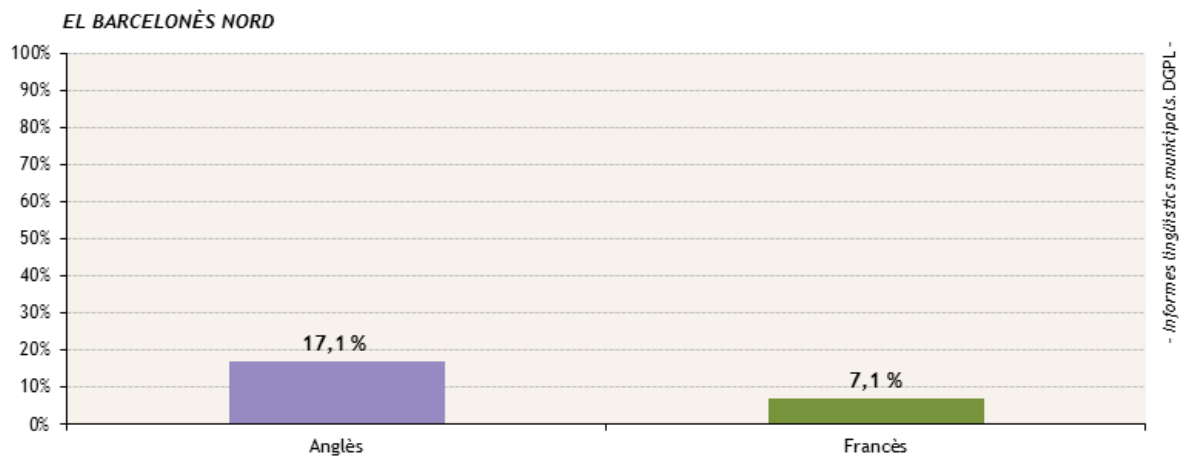
Dades: Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018. DGPL i Idescat.

L'EULP dona compte de les principals llengües que els ciutadans saben parlar fluidament, a més del català i el castellà. La pregunta especifica les llengües en què es pot mantenir una conversa quotidiana. Les dades fan referència a la població de 15 anys i més.

Al Barcelonès Nord, després del català i el castellà, l'anglès és la llengua que més ciutadans la saben parlar, amb aproximadament 52.900 persones.

Llengües que sap parlar fluidament, 2018

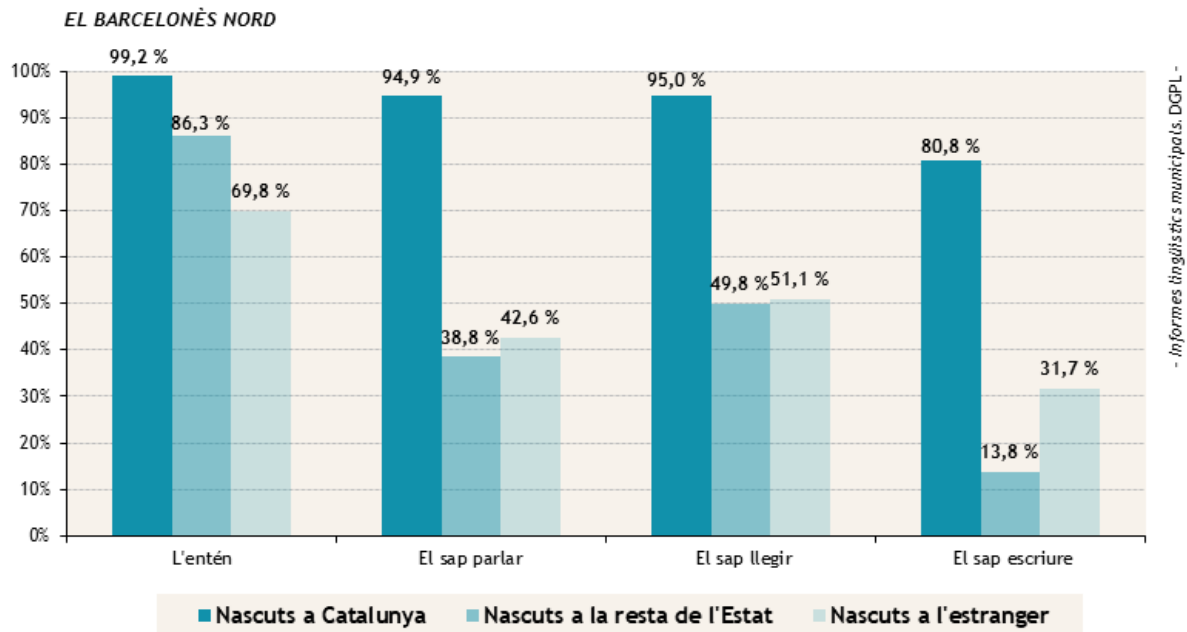
Dades: Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018. DGPL i Idescat.

A continuació mostrem els coneixements de català de les persones de 15 anys i més nascudes a Catalunya, les nascudes a la resta de l'Estat i a la resta del món.

Al Barcelonès Nord el col·lectiu de nascuts a Catalunya té un percentatge més alt de coneixement en cadascuna de les habilitats de català.

Coneixements de català segons el lloc de naixement, 2018

Dades: Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018. DGPL i Idescat.

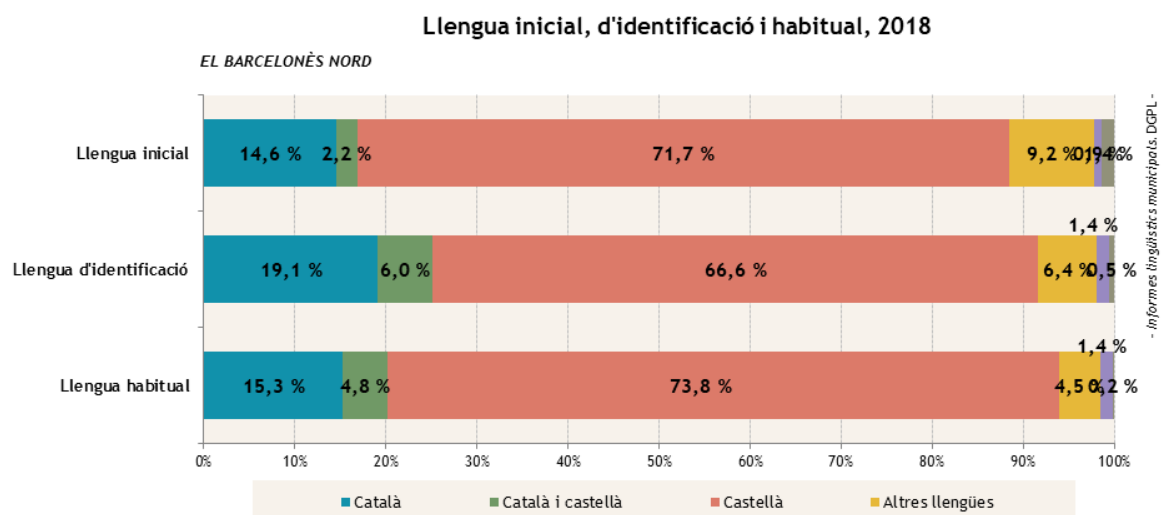
4. Els usos lingüístics

4.1. Les llengües de la població

La llengua inicial és la llengua que la persona va parlar primer a casa quan era petita. Permet, doncs, tenir informació sobre els orígens lingüístics de la població. La llengua d'identificació és la que es considera com a personal i s'obté a partir de la pregunta «Quina és la seva llengua?». A Catalunya, hi ha més persones que consideren que el català és la seva llengua que no pas les que el tenen com a inicial. Aquest fet és indicador de la capacitat d'atracció del català.

La tercera variable que mostra el gràfic següent és la llengua habitual, és a dir, la llengua que la persona enquestada usa de manera predominant. És una variable que indica percentatges de població que parla habitualment una llengua, però no en mostra la freqüència d'ús. A Catalunya, persones que usen habitualment una llengua també n'usen d'altres, encara que no sigui de manera prioritària. Cal tenir en compte que la població de parla habitual de català o de castellà pot usar en graus diferents d'ús l'altra llengua. La pregunta sobre el percentatge d'ús dona compte d'aquest fet.

Al 2018, al Barcelonès Nord amb una població de de 308.800 habitants, hi havia 44.900 persones que tenien només el català com a llengua inicial, 47.200 que la tenien com a llengua habitual i 59.100 que la tenien com a llengua d'identificació.

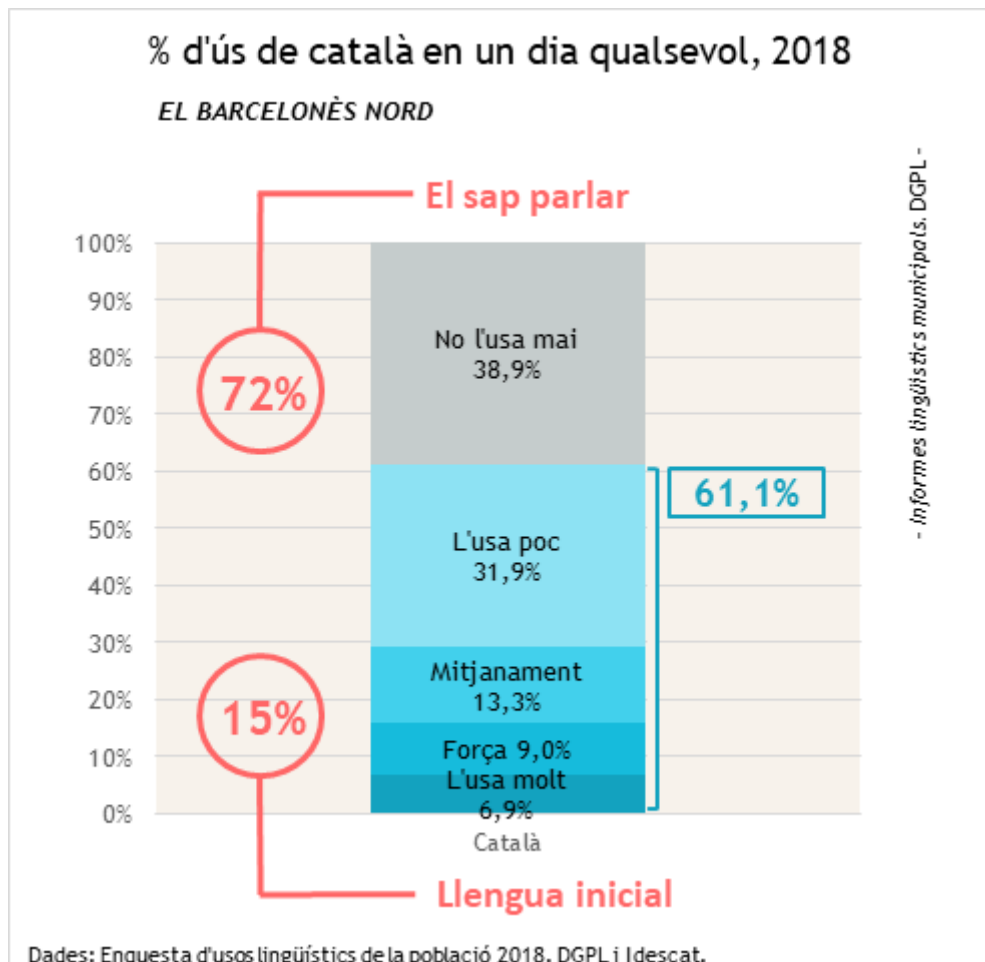
Dades: Enquesta d'usos lingüístics de la població 2018. DGPL i Idescat.

4.2. Graus d'ús de la llengua catalana

La pregunta sobre la freqüència d'ús de cada llengua constata els usos múltiples, és a dir, la combinació de l'ús del català i el castellà entre la població de 15 anys o més.

Al llarg d'un dia qualsevol, el 61 % de la població adulta del Barcelonès Nord usa el català, aquest percentatge és més baix al percentatge de població que el sap parlar.

5. Aprenentatge de català de la població adulta. Consorci per la Normalització Lingüística

El model de l'escola catalana dona garantia del domini del català i el castellà en finalitzar l'escolarització obligatòria.

L'aprenentatge de català per a la població adulta es realitza principalment a través del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL), creat l'any 1989, integrat per la Generalitat de Catalunya i 136 ens locals. Des de l'any 2003 la població adulta disposa del programa de Voluntariat per la Llengua gestionat pel CPNL, que segueixen més de 140.000 parelles lingüístiques a tot Catalunya.

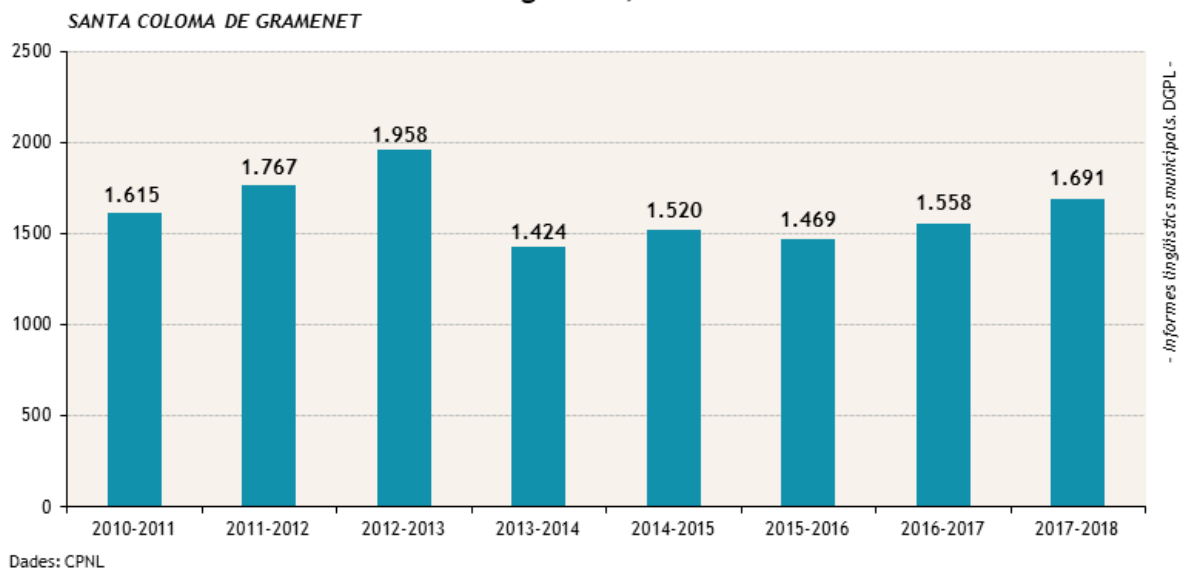
5.1. Evolució de les inscripcions

La xarxa del CPNL té 22 centres i 146 punts de servei a Catalunya. L'objectiu de la formació de català del CPNL és assegurar que la ciutadania disposa d'una oferta de formació àmplia que permeti adquirir els coneixements necessaris de la llengua per poder-la utilitzar en qualsevol situació comunicativa i àmbit de la societat. Els cursos generals segueixen els programes de la Direcció General de Política Lingüística, d'acord amb el que estableix el Marc europeu comú de referència del Consell d'Europa. S'estructuren en sis nivells: des del nivell inicial, per als qui no tenen cap coneixement del català, fins al nivell superior, que acredita la perfecció en el domini de la llengua. Les dades de les fitxes d'inscripcions a la formació donen informació dels municipis on resideix l'alumnat, fins i tot encara que un municipi determinat no tingui un punt de servei específic.

A continuació es presenta l'evolució de les inscripcions als cursos del CPNL. Cal tenir en compte que una mateixa persona pot inscriure's a més d'un curs en un curs escolar i, per tant, les inscripcions no corresponen directament al nombre d'alumnes. S'estima que, aproximadament, el 80% de les inscripcions són persones diferents.

El total d'inscripcions a Santa Coloma de Gramenet els darrers 8 cursos ha estat de 13.002. El nombre d'inscripcions en els darrers anys s'ha recuperat.

Evolució de les inscripcions al Consorci per a la Normalització Lingüística, 2010-2018

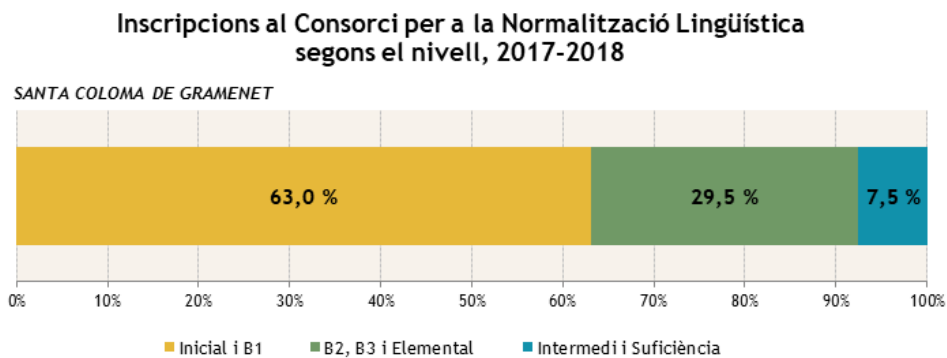

5.2. Inscripcions segons el nivell

A continuació es presenten les dades de les inscripcions als cursos del CPNL del curs 2017-2018 segons el nivell dels cursos realitzats.

A Santa Coloma de Gramenet, el total d'inscripcions va ser de 1.691, 1.066 inscrits a Inicial i B1, 498 a B2, B3 i Elemental i 127 a Intermedi i Suficiència.

Dades: CPNL.

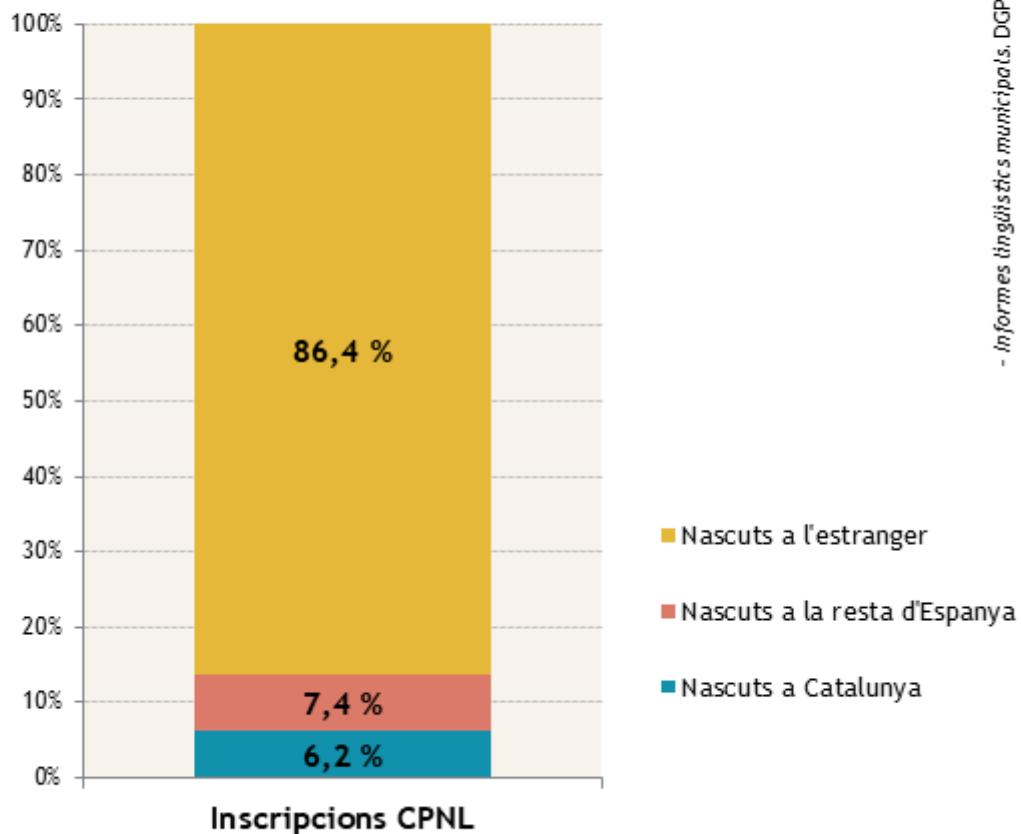
5.3. Inscripcions segons l'origen

Les dades que trobareu al gràfic següent mostren la distribució de les inscripcions del CPNL segons l'origen dels inscrits.

Durant el curs 2017-2018, el 86,4 % de les inscripcions corresponien a alumnat nascut a la resta del món, el 7,4 % a alumnat nascut a la resta d'Espanya i el 6,2 % a alumnat nascut a Catalunya.

Inscripcions al Consorci per a la Normalització Lingüística segons l'origen de l'alumnat, 2017-2018

SANTA COLOMA DE GRAMENET

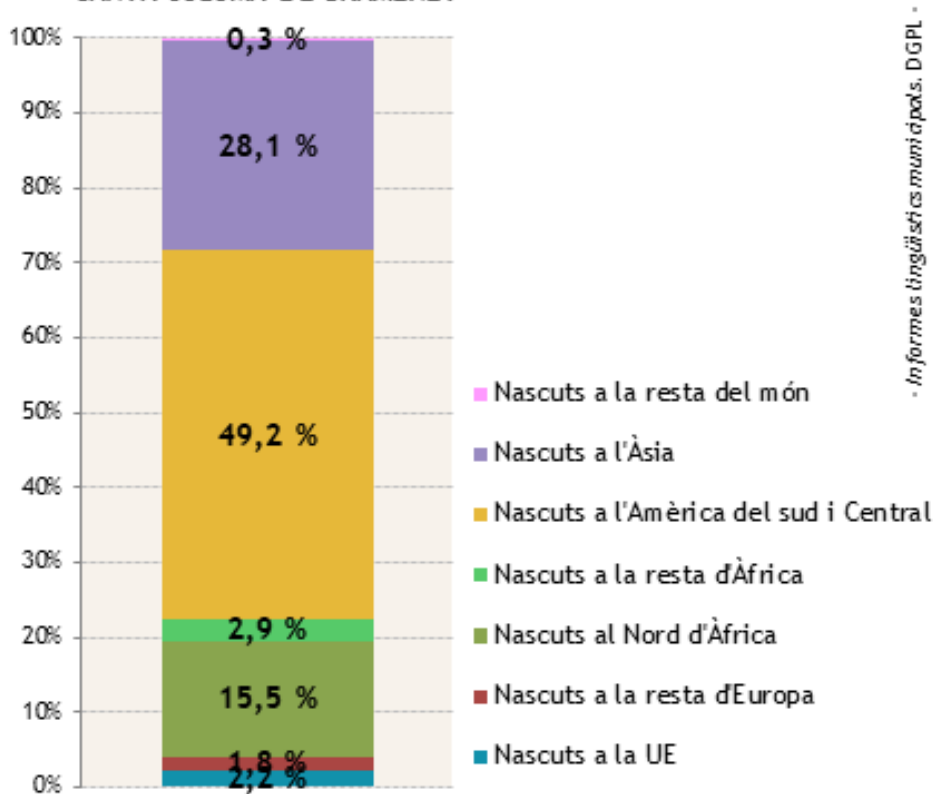
Dades: Padró continu. Idescat. i CPNL

També sabem d'on provenen les persones que han nascut fora de l'Estat espanyol. Dels nascuts a l'estranger, el grup més nombrós és el dels nascuts a l'Amèrica del sud i l'Amèrica Central (49,2%) seguit dels nascuts a l'Àsia (28,1%).

Inscripcions al Consorci per a la Normalització Lingüística segons l'origen de l'alumnat estranger, 2017-2018

SANTA COLOMA DE GRAMENET

Dades: CPNL.

5.4. Parla.cat

Parla.cat és l'entorn d'aprenentatge de català en línia de la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura que posa a disposició de tothom materials didàctics per aprendre la llengua o millorar les habilitats comunicatives. Parla.cat, que ofereix una modalitat lliure d'aprenentatge i unes modalitats amb tutoria, té la col·laboració de l'Institut Ramon Llull i el Consorci per a la Normalització Lingüística.

Per inscriure's a un curs les persones interessades es registren i tenen a la seva disposició una prova per saber quin nivell els correspon segons les coneixements.

A Santa Coloma de Gramenet, durant el 2019, 140 persones van fer un curs al Parla.cat

5.5. Voluntariat per la Llengua

El Voluntariat per la Llengua (VxL) és un programa per practicar català a través de la conversa, basat en la formació de parelles lingüístiques integrades per un voluntari o voluntària, que parla català fluidament, i un aprenent o aprenenta, que en té coneixements bàsics i vol adquirir fluïdesa. El programa va néixer l'any 2003 i ja hi han passat més de 140.000 parelles. És un programa reconegut per la Unió Europea i adoptat a l'Aran, Perpinyà, Andorra, el País Valencià, les Illes Balears i, també, a Bolzano (Itàlia) i Flandes (Bèlgica). Per participar-hi, les persones aprenents i les voluntàries es registren i indiquen la disponibilitat de temps que tenen i el lloc de trobada.

Des del 2008, 1.363 persones inscrites al Voluntariat per la Llengua han dit que volien trobar-se a Santa Coloma de Gramenet. D'aquestes, 340 són voluntàries i 1.023 aprenents. Durant aquest temps, s'han fet 3.409 parelles.

6. Oferta de català al comerç

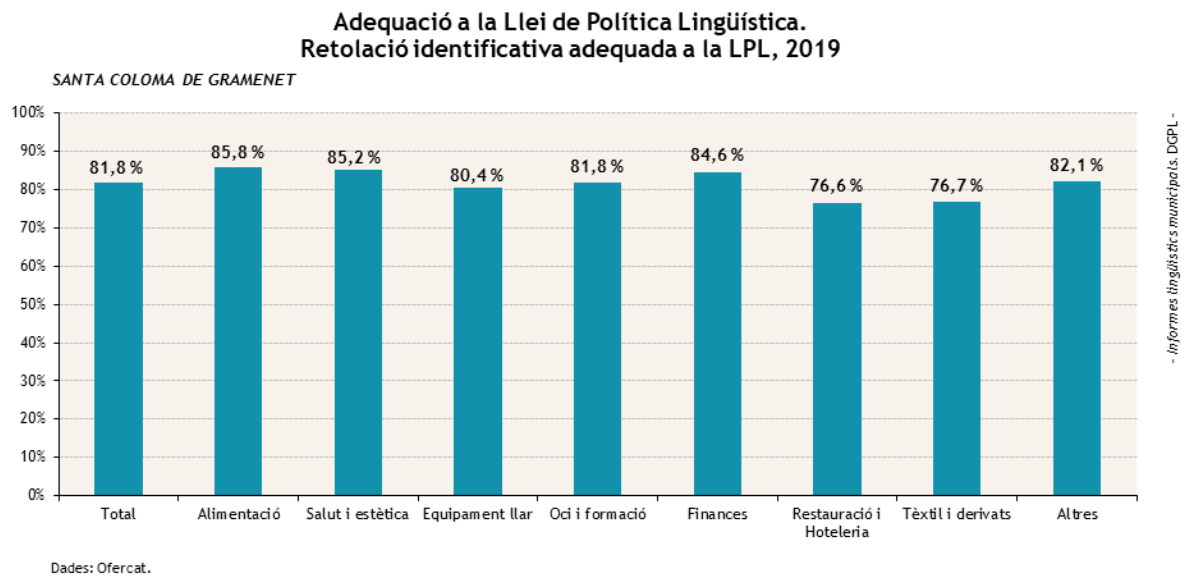
La Direcció General de Política Lingüística promou l'oferta i la disponibilitat lingüística en l'àmbit socioeconòmic i comercial. Amb aquesta finalitat, emprèn estudis per conèixer la llengua o les llengües que els comerços de l'àmbit municipal usen en els rètols i en l'atenció al públic per tal de fer-ne anàlisis.

L'Ofercat és un programa de la Direcció General de Política Lingüística i el Consorci per a la Normalització Lingüística, iniciat l'any 2000, per conèixer l'oferta lingüística, especialment del català, en el paisatge comercial a través de la tècnica d'observació. Les dades analitzades són la retolació identificativa (rètol principal), la retolació informativa (rètols a l'aparador), la llengua d'inici en l'atenció al públic i la llengua d'adequació al català quan el client o la clienta inicia la conversa en català. Amb les dades recollides s'elabora un índex d'entre 0 i 100 punts que resumeix l'oferta de català. L'índex Ofercat es calcula comptabilitzant només els valors amb contingut lingüístic (no sigles) i afegint-hi, mitjançant una ponderació, els valors de «només català», «majoritàriament català» i «majoritàriament en castellà o una altra llengua»; a més, s'hi afegeix la meitat del percentatge de «bilingües en català i castellà».

Pel que fa a la llengua escrita, la dades lingüístiques principals que s'analitzen són la retolació identificativa o el rètol principal del comerç i la retolació informativa present a l'aparador. També es creuen aquestes dues variables pels sectors dels comerços analitzats per identificar els sectors amb més presència de català.

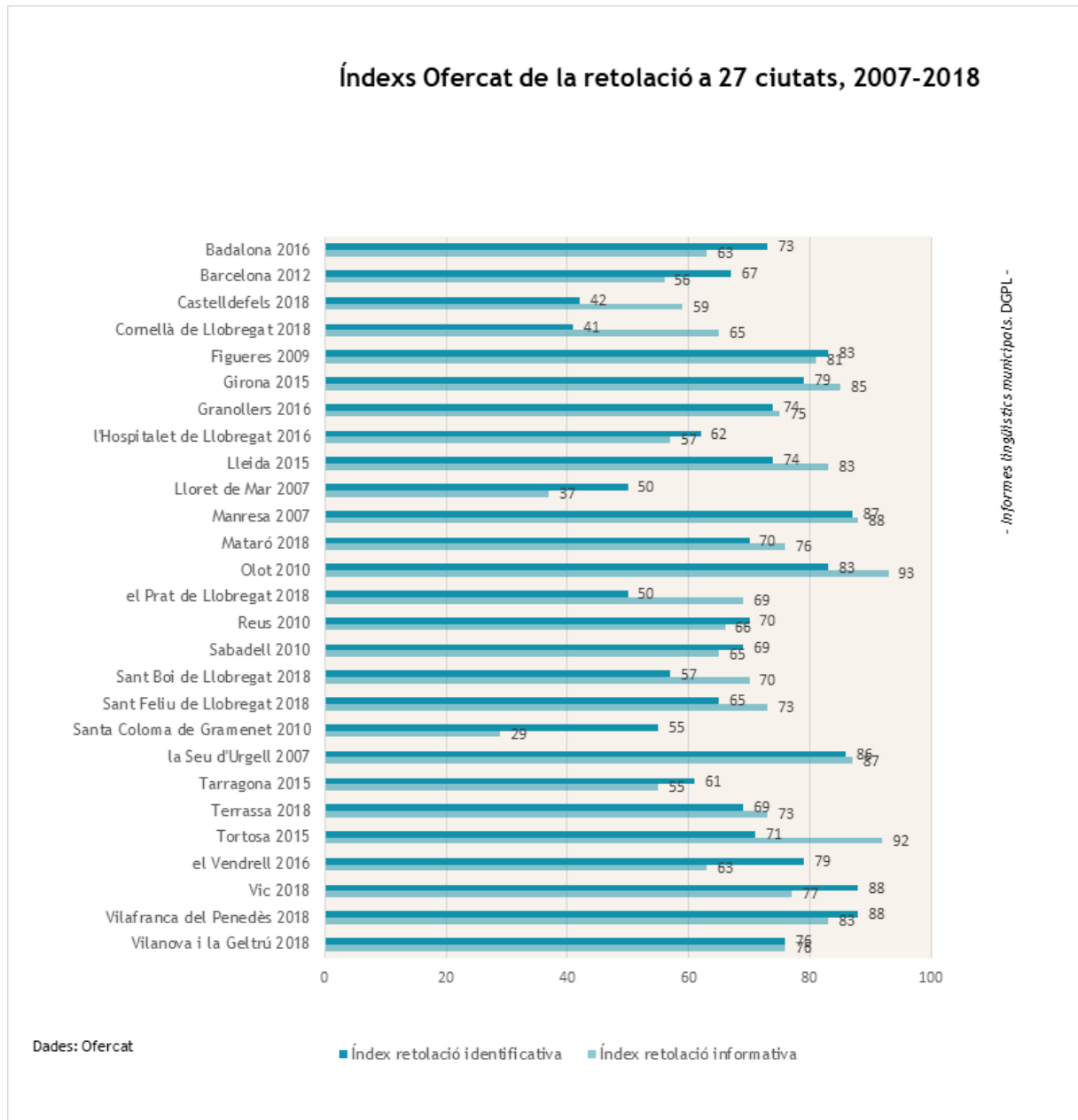
Els sectors on la retolació s'adequa més a la Llei de política lingüística són alimentació (85,8%), salut i estètica (85,2%) i finances (84,6%).

Les dades de retolació al comerç que s'han analitzat fins al moment mostren diferències significatives entre municipis en l'oferta de català al comerç.

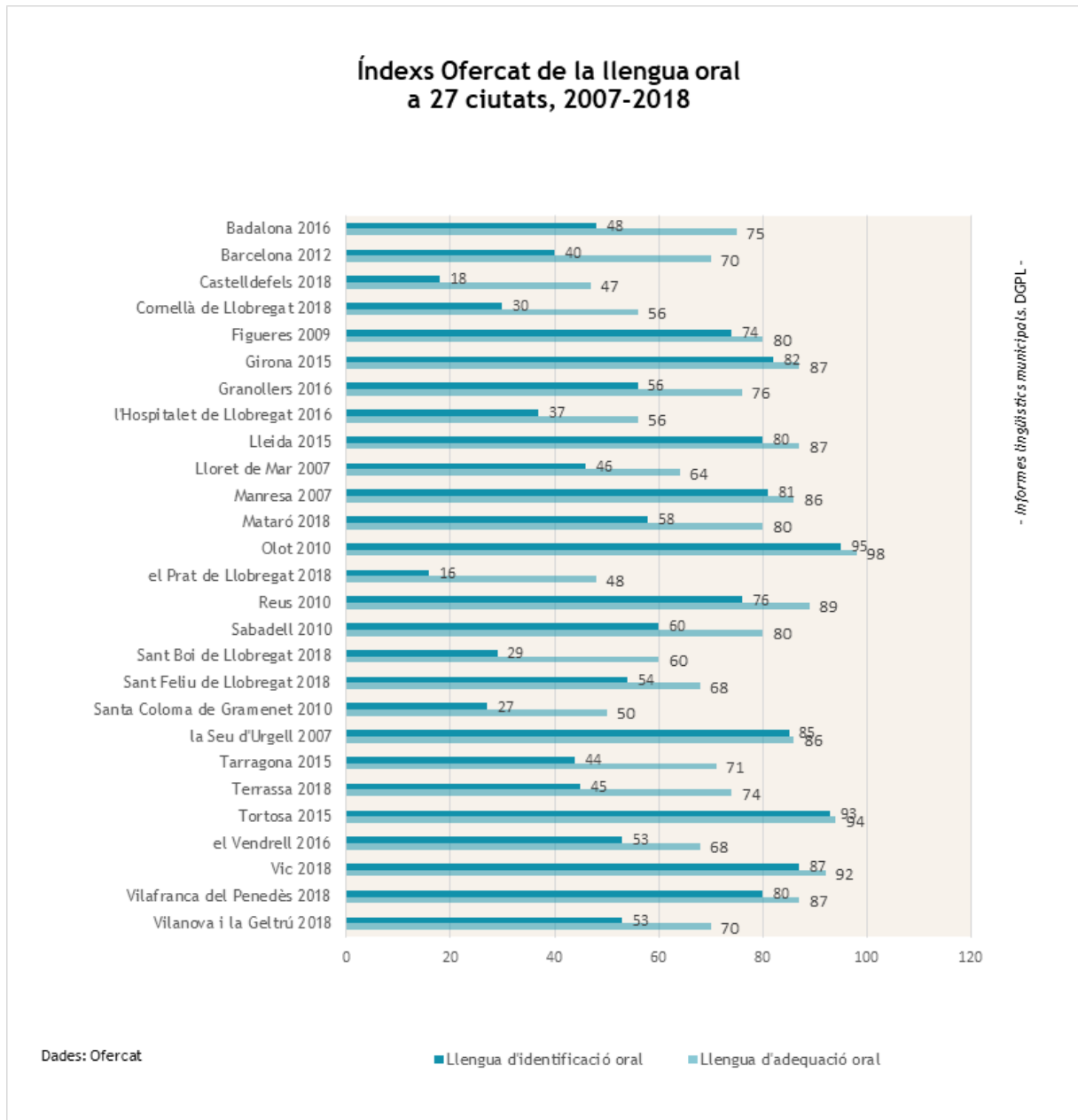
Santa Coloma de Gramenet ocupa, si féssim un rànquing amb els 27 municipis on s'ha fet una o més vegades l'estudi Ofercat des de l'any 2007 fins l'any 2018, la vint-i-tresena posició en la retolació identificativa, i la vint-i-setena en la retolació informativa.

Les diferències en l'ús oral del català entre municipis encara són més acusades.

Santa Coloma de Gramenet ocupa, si féssim un rànquing amb els 27 municipis on s'ha fet una o més vegades l'estudi Ofercat des de l'any 2007 fins l'any 2018, la vint-i-cinquena posició en la llengua d'identificació oral, i la vint-i-cinquena en la llengua d'adequació oral.

Fonts:

- Dades demogràfiques. Padró municipal d'habitants, Idescat:
<https://www.idescat.cat/pub/?id=pmh>
- Coneixements lingüístics. Cens lingüístic, Idescat:
<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&tema=cultu&n=39>
- Coneixements i usos lingüístics. Enquesta d'usos lingüístics de la població de Catalunya 2018:
https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/dades_i_estudis/poblacio/Enquesta-EULP/Enquesta-dusos-lingueistics-de-la-poblacio-2018/
- Inscripcions als cursos de català del Consorci per a la Normalització Lingüística:
<https://www.cpnl.cat/>
- Certificats de català i inscripcions Parla.cat, Direcció General de Política Lingüística:
<https://llengua.gencat.cat/ca/inici/>
- Usos lingüístics al comerç. Ofercat, Direcció General de Política Lingüística:
https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/dades_i_estudis/mon-socioeconomic/oferta/ofercat_1_descripcio/
- Distribució de la renda, Institut Nacional d'Estadística:
<https://www.ine.es/experimental/experimental.htm>